

Geschiedenis en opname KOETSHUIS

OOSTGEVEL

KOETSHUIS MONUMENTNUMMER 528463

**HET ZELLE
HENGELO (GLD)**

**Documentnummer : 0704-4-BR-01
d.d. 9 mei 2014
opgemaakt door D+B architecten**

INHOUD

- GESCHIEDENIS VAN HET KOETSHUIS 16 FEBRUARI 2012
 - OPNAME FOTO'S KOETSHUIS 13 MAART 2013
-

GESCHIEDENIS VAN HET KOETSHUIS VAN HUIS 'T ZELLE

Beschrijving per gevel.

OOSTZIJDE

Boven de ingang een gevelsteen uit 1787, terwijl het hoofdhuis gebouwd is in 1792. Meestal werd begonnen met het hoofdgebouw en kwamen bijgebouwen later. Dit geeft aan dat er vóór 1792 waarschijnlijk ook al een hoofdhuis gestaan moet hebben. Hoe het koetshuis er in die tijd verder uitzag, weten we niet.

Onder de gevelsteen zat een grote ronde deur gezeten; sporen zijn nog zichtbaar. Wanneer is die deur verwijderd? Zat er toen ook al een deur aan de noordkant? Kan dat, twee van die grote deuren in één gebouw? Of was dat juist reuze praktisch? Tegenover die, intussen verwijderde deur, staat de Brandschuur met daar tussen een open erf met een grote beuk. De tuin met border is eind jaren veertig door mijn ouders aangelegd.

Achter de twee linker ramen hoogstwaarschijnlijk de woning van de paardenknecht. Herinner me nog een schouw met kachel. Er achter een kelder (nu wc-ruimte) en daarnaast de nog aanwezige keuken.

Achter de voordeur een hal met trap naar de hooizolder. Halverwege de trap een zoldertje waar wellicht werd geslapen.

Dit alles moet zijn aangelegd nadat de grote ronde deur was verwijderd; wij denken dat dit gebeurde tussen 1850 en 1870 (en werd betaald door Anna van Dorth of eerder haar vader Zeno. Haar man Willem Bosch van Drakestein was onbemiddeld. Zij kregen eind 1800 of al eerder een niet inwonende paardenknecht/koetsier die huisde in Oranje Nassau. Wellicht werd de woning sindsdien door ander personeel gebruikt).

Achter de twee rechter ramen, omstreeks 1953 door mijn vader aangebracht t.b.v. zijn kantoor, tot ongeveer 1945 de tuigenkamer. Waarschijnlijk was er een deur tussen deze ruimte en de stalling waar de koetsen stonden (=de huidige garage, 1ste deur).

Links naast de buitendeur een wc raampje. De wcdeur bevond zich in de gang waar nu de radiator hangt. Of die wc door mijn vader is gemaakt of al eerder bestond, is mij onbekend.

De drie dakkapelletjes zijn er door mijn vader opgezet omstreeks 1945. Er woonde destijds een echtpaar met drie kinderen in een afgescheiden hoek van de koestal. Slapen deden ze in het onderhuis waar nu het archief komt. Mijn vader heeft vlak na de oorlog aan deze situatie een eind gemaakt en het koetshuis aangepast voor bewoning door een gezin. De kinderen kregen slaapkamers boven, die van de hooizolder werden afgehaald. De ouders gingen slapen in de tuigenkamer, die werd voorzien van een raam aan de noordzijde.

NOORDZIJDE

Links en rechts van de grote ronde deur (in het midden) twee halfronde ramen die omstreeks 1945 werden verplaatst naar de westgevel.

Achter de ronde deur de koetsen. Een schuifdeur met lantaarn erboven die beide ruimtes verlicht (nog aanwezig), gaf toegang tot de paardenstal. De paardenboxen hierin werden na de oorlog gesloopt ten behoeve van een tweede auto. Achter de auto verrees een wand die de van noord naar zuid lopende rij boxen (5 of 6) in tweeën deelde. De tweede grote ronde garagedeur, links van (en volledig identiek aan) de eerste, stamt uiteraard uit deze periode.

Om licht te maken in de slaapkamer van het echtpaar werd links van de grote ronde deur (in de plaats van een van de halfronde ramen) het rechthoekige raam aangebracht.

De dakkapel van de hooizolder bleef wat hij was. Het zadeldak (met goot over de zolder) werd vervangen door een platdak.

WESTZIJDE

Hierin de twee halfronde ramen afkomstig uit de noordgevel. De dakgoot is van begin 2000 om de muur droger te houden.

ZUIDZIJDE

Naast het halfronde raam rechts van de deur, is onlangs nog een duim verwijderd waaraan een luik gehangen heeft. Deze gevel heeft er lang geleden dus heel anders uitgezien.

De deur met daarboven het andere halfronde raam, geeft toegang tot de vroegere paardenstal die tot 1945 helemaal doorliep naar de noordzijde.

Ook aan deze kant nog restanten van de paardenboxen. De achterwand is dezelfde als genoemd onder NOORDZIJDE maar dan gezien vanaf de andere kant. Er was een pomp binnen, naast de buitendeur. Na 1945 werd deze ruimte gebruikt als opslagruimte. Via een deur komt men in de keuken.

Naast het keukenraam het kelderraam en daarboven een luik van het zoldertje. Het meest rechter raam (van de oorspronkelijke knechtenwoning) is in de zeventiger jaren door mijn vader aangebracht.

BIJGEBOUW

Omdat er in het bestaande koetshuis niet genoeg plaats was voor de paardenhobby van Eugène Bosch van Drakestein (zoon van eerder genoemd echtpaar), werd in de

twintiger jaren daarachter een nieuw gebouw opgetrokken. Hierin aan de koetshuiszijde een stal met nog twee paardenboxen en daarnaast een ruimte met twee toegangsdeuren. Daar weer rechts van nog een opslagruimte met trap naar de over het hele gebouw liggende zaadzolder. Met behulp van een rad (nog aanwezig) kon alles worden opgehesen.

De ruimtes waren voorzien van rechthoekige aan de buitenkant bruingeteerde deuren. Er is nog een tussendeurtje naar de paardenstal.

Om de paarden warm en droog te kunnen verzorgen en op te zadelen, was er tussen koetshuis en nieuwbouw een afsluitbare ruimte, tevens verbinding. Bovenop glazen ruiten in ijzeren frames, aan de grachtkant een dubbele deur waarachter de verdiepte mestvaalt. Aan de erfzijde een grote schuifdeur, en ook nog deuren tussen de beide paardenstallen voor optimale warmte (schuifdeur en loopdeur beide nog aanwezig in het bijgebouw).

Mechteld Feilzer - van Dorth tot Medler.

16 februari 2012

OPNAME KOETSHUIS OP HET LANDGOED HET ZELLE TE HENGELLO (GLD)
D.D. 13 MAART 2013

HOEK ZUID-OOSTGEVEL

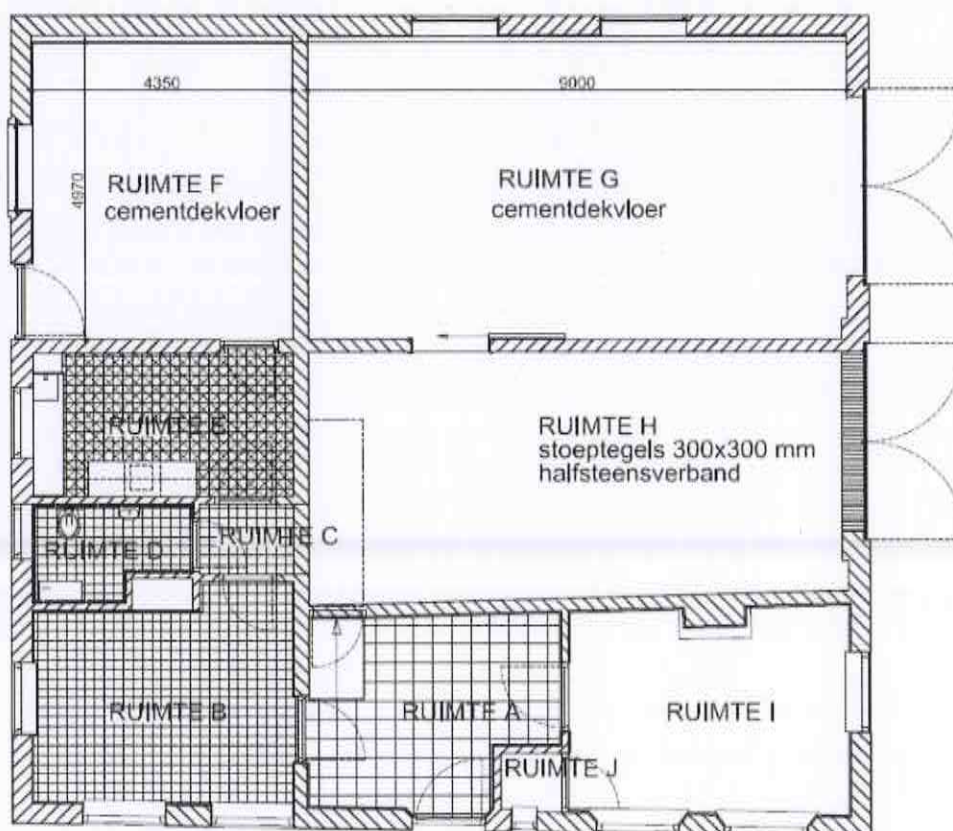
OOSTGEVEL

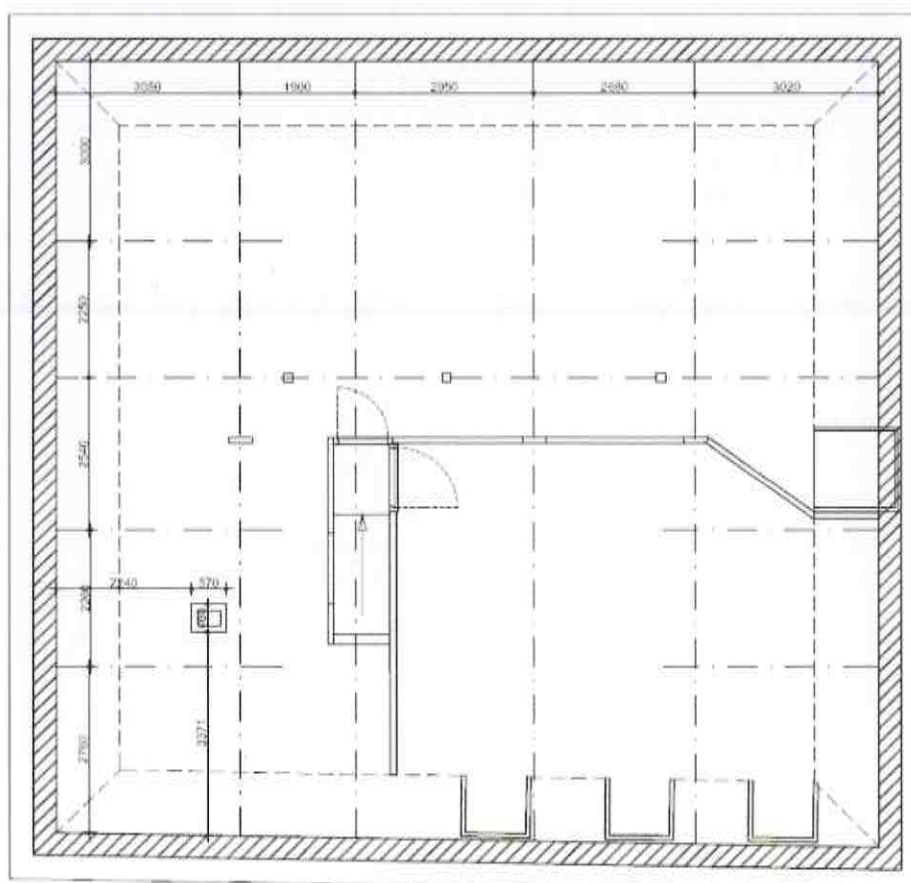
NOORDGEVEL

WESTGEVEL

PLATTEGROND BEGANEGROND

PLATTEGROND VERDIEPING

FOTO'S OPNAME MAART 2013

RUIMTE A

ENTREEKOZIJN BOVENLICHT

ENTREEKOZIJN DEUR

TEGELVLOER UIT 1945

RUIMTE B

GEVELKOZIJNEN VOORGEVEL

GEVELKOZIJN LINKER ZIJGEVEL

TEGELVLOER RUIMTE B , C EN D

RUIMTE C

GEVELKOZIJN LINKER ZIJGEVEL

RUIMTE E

GEVELKOZIJN MET AANRECHT

RUIMTE F

BETEGELING ACHTERGEVEL

ENTREEKOZIJN MET DEUR

DEURKOZIJN NAAR RUIMTE E

RUIMTE G

SCHUIFDEUR MET LANTAARN TUSSEN
RUIMTE G EN H

LANTAARN BOVEN SCHUIFDEUR

BETEGELING MET KOZIJN ACHTERGEVEL

BUITENDEUREN RECHTER ZIJGEVEL

RUIMTE H

ONDERZIJDE TRAP NAAR ZOLDER

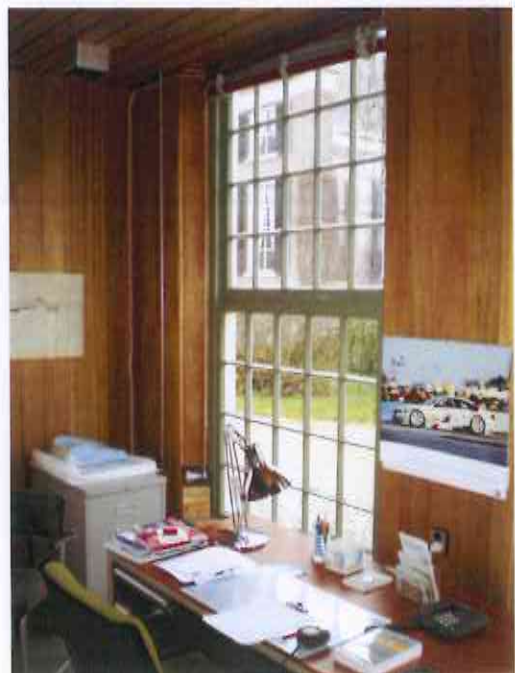

BUITENDEUREN RECHTER ZIJGEVEL

RUIMTE H

GEVELKOZIJN RECHTER ZIJGEVEL

GEVELKOZIJN VOORGEVEL

ZOLDER

SPANT NAAST TRAPOPGANG

HOEKKEPER LINKS-VOOR

DETAIL MUURPLAAT / SPANT / DAK

SPANT MET ONDERSLAG EN SPOREN / STRODOKKEN
LINKER ZIJGEVEL

OVERGANG HELLEND DAK / PLATDAK